

De Zaanstreek telde ooit meer dan duizend molens. Er is nog maar een handjevol van over. De meeste zijn eigendom van de Vereniging De Zaanse Molen, die er veel tijd, geld en moeite insteekt om ze te behouden. Deze rubriek gaat over de molenaars die de resterende Zaanse molens bemannen.

Gerrit Volkersvan pelmolen Het Prinsenhof in Westzaan: “Het is constant opletten geblazen”

Westzaan - Hij is slecht in jaartallen, vindt ie zelf. Gerrit Volkers, molenaar van pelmolen Het Prinsenhof in Westzaan, schat dat hij zo'n jaartje of 37 lid is van Vereniging De Zaanse Molen. „Wanneer ik molenaar ben geworden op Het Prinsenhof? Ik denk een jaar of tien terug.”

De koffie gaat rond in de nieuwe molenhut. De oorspronkelijke, eeuwenoude hut ging op vorig jaar januari in vlammen op. „Doodzonde. Deze hut is weliswaar zoveel mogelijk weer gebouwd met oud hout, maar je mist de sfeer van vroeger. De ziel is er uit.”

Gerrit Volkers (64) is een geboren en getogen Westzanner en een molenaar in hart en nieren die er niet genoeg van krijgt om bezoekers uitgebreid te informeren over het wel en wee van de enige nog overgebleven pelmolen in de Zaanstreek. „Ik loop hier al meer dan dertig jaar in de molen rond. Maar het begon allemaal bij de gebroeders Krijt die de Kat en de Poelenburg op de Zaanse Schans huurden van de Zaanse Molen. Bij hen heb ik de opleiding gevolgd voor molenaar.”

Als timmerman vond hij de balkenzager de Poelenburg machtig interessant, maar het liep anders. „Jo Vooren, de technische man bij de Zaanse Molen, hoorde dat ik leerde voor molenaar. Ik zat in het hout en wilde graag gaan draaien op de Poelenburg, maar Vooren beschikte anders. 'Je woont toch in Westzaan?' vroeg Vooren. 'Ga maar naar Piet Klees op Het Prinsenhof' kreeg ik te horen. Ik had nog geen molenaarsdiploma maar Vooren loste dat op met de woorden 'Gerrit kan wel draaien. Dat kun je gerust aan hem overlaten'. Zo ging dat destijds.”

En zo werd Gerrit Volkers uiteindelijk de opvolger van Piet Klees die meer dan veertig jaar de scepter zwaaide op Het Prinsenhof. „Vroeger kwam er nauwelijks volk over de vloer op een maalmiddag. Het Prinsenhof

(van 1722) was het stiefkindje onder de molens. De mensen vonden het te ver lopen. Nu gaat het stukken beter met de vaartochten met koolvletten op Zaanse Molendag en het bezoek van groepen. Vaak hebben de gezelschappen iets te vieren en zorgen we voor een vaartochtje, uitleg over de molen, een borreltje en muziek.”

De liefde voor het molenvak zat er al vroeg in. „Op de ambachtsschool begon het pas goed. Vanuit de school keek ik uit op het Mr. Cornelispad waar de molens Indie's Welvaren en De Windhond stonden.” Nu zwaait hij de scepter over een pelmolen, die met een roedlengte van 23,10 meter de langste is van alle Zaanse molens. Een zware jongen ook, die maar liefst 90 pk ontwikkelt als hij volop staat te draaien.

Steevast iedere zaterdagmiddag komt de maalploeg bijeen om

klussen uit te voeren en de wiken rond te laten suizen. Zes man telt de ploeg, bestaande uit Benjamin Bart Nieuwenhuijs, Jan Koops, Bert Smit, Cees Lianos, Henk Sombroek en Gerrit zelf. „Een machtige ploeg. Altijd van de partij. Ik ben trots op ze.” In juni nog bezorgden ze hem een daverende verrassing. „Begin juni ben ik getrouwd. Hadden de jongens de molen in bruidstooi gezet. Ik dacht zelf aan een paar vlaggen in de wiken, maar hij was helemaal volgens de regels opgetuigd. Dan moet je bedenken dat daar een ploeg van negen man van middags drie uur tot 's avonds negen uur mee bezig is geweest. De tranen stonden in mijn ogen toen ik dat zag.” Binnenkort wordt de timmerman/aannemer 65. Dat zit hij een halve eeuw in het timmervak, waarvan veertig als zelfstandig ondernemer. „Mijn zoon neemt de zaak over. Ik hoop dan meer tijd in de molen te kunnen steken en vaker te gaan draaien.”

Het is vooral die ondefinieerbare sfeer van de molen die hem aanspreekt. „Moeilijk uit te leggen. Je hebt eerbied voor zo'n immen-

se industriemolen. Hij straalt kracht uit. Het zijn indrukwekkende werktuigen uit vroeger eeuwen. Ik ervaar het als een eer dat ik ermee mag draaien. Als je op de stelling staat en uitkijkt over het Westzijderveld krijg je iets stoers over je.”

Ervaring is het toverwoord om een molen de baas te blijven. „Pas door ervaring leer je een molen tot in je vingertoppen beheersen. Het is de kunst om op tijd in te grijpen. Als molenaar is het constant opletten geblazen.” Bij het verlaten van Het Prinsenhof is er altijd weer het vaste ritueel. „Als ik het pad afloop, kijk ik even achterom, zoals je kijkt naar een kind dat je achterlaat. Hij staat er mooi bij, denk ik dan.” Gerrit Volkers: „Pas door ervaring leer je een molen tot in je vingertoppen beheersen.”

Peter Roggeveen

Van de 19 artikelen die het Dagblad Zaanstreek heeft gepubliceerd over molenaars uit onze streek heeft onze vereniging toestemming gekregen de artikelen over de molenaars van onze molens op de site te zetten. (Foto: Ron Swart)

